

Sprawozdanie z działalności Kościelnego Inspektora Ochrony Danych za okres od 7 czerwca 2019 r. do 5 czerwca 2020 r.

Zgodnie z art. 39 Dekretu ogólnego w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim wydanym przez Konferencję Episkopatu Polski, w dniu 13 marca 2018 r., podczas 379. Zebrania Plenarnego w Warszawie, na podstawie kan. 455 Kodeksu prawa kanonicznego, w związku z art. 18 Statutu Konferencji Episkopatu Polski, po uzyskaniu specjalnego zezwolenia Stolicy Apostolskiej z dnia 3 czerwca 2017 r. (dalej: Dekret) przedkładałam Konferencji Episkopatu Polski sprawozdanie roczne z działalności Kościelnego Inspektora Ochrony Danych (dalej: KIOD) oraz przekazuję je do publikacji w „Aktach Konferencji Episkopatu Polski”.

Jest to drugie sprawozdanie KIOD. Pierwsze zostało przedstawione na Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 13–14 czerwca 2019 r.

Sprawozdanie będzie składać się z: 1) uwag wstępnych, 2) przedstawienia realizacji zadań przez KIOD zgodnie z systematyką art. 37 Dekretu oraz 3) krótkiego podsumowania.

1. Uwagi wstępne

Kościół katolicki w Rzeczypospolitej Polskiej po dostosowaniu swoich zasad ochrony danych osobowych do RODO poprzez Dekret chroni osoby fizyczne w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych zgodnie z działaniem jego struktur. Niezależnym organem monitorującym i zapewniającym przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych w ramach (art. 35 ust. 2 Dekretu) jest KIOD. KIOD jest także organem nadzorczym dla Kościoła katolickiego w rozumieniu art. 91 ust. 2 RODO.

Warunki i środki niezbędne do skutecznego wypełniania zadań przez KIOD zapewnia Konferencja Episkopatu Polski (art. 35 ust. 4 Dekretu). KIOD posiada sekretariat. Istnieje strona internetowa www.kiod.episkopat.pl, na której znajdują się istotne z punktu widzenia urzędu i ochrony danych w Kościele informacje.

Realizując swoje cele, KIOD ściśle współpracuje z prawnikami, kanonistami oraz innymi specjalistami z zakresu ochrony danych osobowych.

2. Realizacja zadań Kościelnego Inspektora Ochrony Danych

Zgodnie z systematyką art. 37 Dekretu działania KIOD za okres objęty sprawozdaniem przedstawiają się następująco:

1) monitorowanie i zapewnianie przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w ramach i zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego i jego struktur

W ramach monitorowania i zapewniania przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego i jego struktur, KIOD przeprowadził **sześć postępowań wyjaśniających dotyczących przetwarzania danych osobowych**, o których to sprawach powziął informację ze środków społecznego przekazu oraz od osób trzecich.

W ramach wykonywania swoich działań KIOD udzielił Komendantowi Policji w Gorzycach informacji dotyczących zasad przetwarzania danych osobowych w podmiotach Kościoła katolickiego oraz podjął czynności wyjaśniające dotyczące wymienionego w piśmie Policji podmiotu.

W okresie objętym sprawozdaniem KIOD zakończył procedowanie **dziwięciu postępowań w sprawach** rozpoczętych w wyniku zgłoszenia naruszenia ochrony danych. Naruszenia dotyczyły utraty poufności (6 przypadków), dostępności i integralności (5 spraw) przetwarzanych przez podmioty kościelne.

W tym obszarze zadań należy wymienić kontrole działalności podmiotów przetwarzających dane osobowe w Kościele przeprowadzane przez KIOD (art. 38 pkt 2) Dekretu). Na prośbę jednego ze zgromadzeń zakonnych KIOD przeprowadził kontrolę w 12 podmiotach powiązanych ze zgromadzeniem, które realizują obowiązki administratorów danych osobowych.

KIOD zaplanował także kontrole w wybranych:

a) diecezjach w zakresie przetwarzania danych osobowych duchownych, a w szczególności ich upubliczniania;

b) placówkach szkolno-wychowawczych oraz opiekuńczych, których organem prowadzącym są kościelne osoby prawne, w szczególności, w zakresie przetwarzania danych osobowych podopiecznych.

Jednakże w związku z obowiązującym na terenie Polski stanem epidemii oraz brakiem możliwości przeprowadzania przez KIOD kontroli przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w trybie bezpośredniej wizytacji KIOD dokonał tylko weryfikacji prowadzonej dokumentacji w kilkunastu podmiotach.

Przedstawiciel Kościoła katolickiego i KIOD brał udział w pracach Rady do spraw współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w sprawach przetwarzania przez nie danych utworzonej przy Ministrze Cyfryzacji. Prace Rady zwięzła przyjęta jednogłośnie opinia dotycząca przetwarzania danych osobowych przez kościoły i inne związki wyznaniowe przedstawiona Ministrowi Cyfryzacji. Dotyczyła ona przetwarzania danych osobowych w materiałach archiwalnych gromadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe oraz możliwości przekazania danych dotyczących pacjenta z placówki leczniczej do kościoła lub innego związku wyznaniowego. Materiały z prac Rady dostępne są w biuletynie informacji publicznej Ministerstwa Cyfryzacji.

2) upowszechnianie wiedzy o ochronie danych osobowych w Kościele

Dla upowszechniania wiedzy o ochronie danych osobowych w Kościele, KIOD przeprowadził samodzielnie lub we współpracy z innymi specjalistami z ochrony danych jedenaście szkoleń, wykładów i prelekcji. Organizowane przez KIOD szkolenia dotyczyły zarówno zagadnień podstawowych związanych z ochroną danych, jak i zagadnień specjalistycznych. Główne ze szkoleń odbyło się dnia 24–26 października 2019 r. w Centrum Formacyjno-Szkoleniowym „Księżówka” w Zakopanem i dotyczyło ochrony danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego.

W okresie obejmującym sprawozdanie odbyło się także szereg mniejszych szkoleń dla poszczególnych zgromadzeń zakonnych lub ich prowincji, a także dla grup pełniących szczególne zadania w podmiotach kościelnych.

KIOD w ramach realizowanych na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie studiów podyplomowych z zakresu ochrony danych osobowych w Kościele katolickim przeprowadził wykłady dotyczące zastosowania przepisów Dekretu.

KIOD brał także udział w studium ochrony danych dla instytutów zakonnych organizowanym przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Działa internetowa platforma w serwisie internetowym Opoka.pl dla inspektorów ochrony danych podmiotów kościelnych, która stanowi przestrzeń wymiany informacji na temat stosowanych rozwiązań oraz dobrych praktyk w przestrzeni ochrony danych osobowych.

W okresie sprawozdania, KIOD brał czynny udział w trzech międzynarodowych sympozjach naukowych, które odbyły się w Polsce, Niemczech i na Słowacji i dotyczących ochrony prywatności, a szczególnie danych osobowych oraz w dwóch krajowych konferencjach naukowych dotyczących ochrony tajemnicy, dobrego imienia oraz intymności w prawie Kościoła i prawie powszechnie obowiązującym.

KIOD wraz z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie zorganizował Konferencję krajową dotyczącą *Karnych i dyscyplinarnych aspektów ochrony danych osobowych*, która jednak z przyczyn epidemiologicznych odbędzie się prawdopodobnie na jesień tego roku.

W okresie objętym sprawozdaniem KIOD wydał *Praktyczne wskazania z dnia 10 czerwca 2019 r. dotyczące przetwarzania danych osobowych przy organizacji pielgrzymek*.

Rozpoczęto prace nad nowelizacją dokumentu zatytułowanego *Stosowanie Dekretu i RODO przez stowarzyszenia wiernych na podstawie dokumentów instytucji świeckich oraz Konferencji Episkopatu Polski*. Pracę są na ukończeniu.

KIOD publikował w periodykach duszpasterskich artykuły popularnonaukowe dotyczące ochrony danych w parafiach.

KIOD poprzez licznie odbywane konsultacje stanowił źródło materiałów koniecznych w pracy badawczej i wiedzy dla studentów jak i dla naukowców (świeckich i duchownych) zajmujących się ochroną danych osobowych.

W ramach upowszechniania wiedzy o ochronie danych w Kościele, KIOD udzielił kilku wywiadów środkom społecznego przekazu o zasięgu ogólnopolskim oraz organizacjom społecznym zajmującym się ochroną danych.

3) doradzanie administratorom danych i podmiotom przetwarzającym dane w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych

W ramach doradzania administratorom danych i podmiotom przetwarzającym w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych KIOD wydał ponad **sto pięćdziesiąt indywidualnych interpretacji** w ramach doradzania administratorom danych osobowych oraz podmiotom przetwarzającym. Liczba ta zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku z racji na wydawane liczne okólniki i wytyczne stosowania przepisów kościelnych w zakresie ochrony danych, w tym *Podręcznika ochrony danych osobowych w Kościele katolickim. Komentarze, wyjaśnienia, wzory i wskazówki dla administratorów danych osobowych (głównie parafii) oraz inspektorów ochrony danych publicznych kościelnych osób prawnych, wersja 3* oraz licznych praktycznych wskazań, których przedstawienie znajduje się w pierwszym sprawozdaniu KIOD.

W referowany zakres działalności wpisuje się opinia prawna wydana przez KIOD na prośbę jednej z diecezji dotycząca legalności ujawnienia sądowi powszechnemu danych osobowy osób zaangażowanych we wstępne dochodzenie kanoniczne oraz proces sądowy karny.

W realizowanie zadań doradzania wpisują się także przedstawione opinie prawne dotyczące możliwości przetwarzania danych osobowych duchownych objętych częściowym lub całkowitym zakazem posługiwania oraz utworzenia i prowadzenia rejestru dotyczącego duchownych pozostających w karach kanonicznych. Opinie dotyczyły też możliwości przesyłania tychże danych pomiędzy podmiotami kościelnymi.

KIOD zajął stanowisko w sprawie dotyczącej możliwości gromadzenia i przetwarzania danych do celów statystycznych w Kościele katolickim.

4) udzielanie osobie, której dane dotyczą, informacji dotyczących jej uprawnień przysługujących w związku z przetwarzaniem danych osobowych

Realizacja zadania udzielania informacji dotyczących uprawnień przysługujących osobom w związku z przetwarzaniem jej danych osobowych odbywała się za pomocą korespondencji listownej, elektronicznej oraz przez kontakt telefoniczny.

W ramach korespondencji listownej udzielono szczegółowych informacji w 7 przypadkach, 31 takich odpowiedzi zostało przygotowanych w formie elektronicznej. Liczba rozmów telefonicznych nie została zewidencjonowana.

5) rozpatrywanie skarg dotyczących przestrzegania przepisów ustanowionych w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych

W celu umożliwienia pełniejszej realizacji prawa do skargi, przewidzianej Dekretem KIOD umożliwia złożenie za pomocą korespondencji tradycyjnej i komunikacji elektronicznej skargi na niezgodne z prawem przetwarzanie danych przez administratora.

W okresie objętym sprawozdaniem KIOD przyjął do rozpoznania **czternaście skarg na niezgodne z prawem przetwarzanie danych przez administratorów**. Dwanaście z nich zostało zakończonych. W trzech przypadkach stwierdzono, że przetwarzanie odbywało się zgodnie z prawem. W pozostałych przypadkach stwierdzono w całości lub części objętej skargą naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. W czterech przypadkach KIOD zawiadomił ordynariusza miejsca o zasadności nałożenia sankcji kanonicznej, w związku z przetwarzaniem danych niezgodnie z prawem kanonicznym. W dwóch przypadkach KIOD skierował sprawę do ordynariusza miejsca, właściwego do rozpoznania sprawy, ze względu na przekroczenie przedmiotowego zakresu rozpoznania przez KIOD.

Skargi dotyczyły w zdecydowanej większości dwóch kategorii spraw. Pierwszą z nich są kwestie dotyczące jednoczesnego stosowania przepisów o ochronie danych osobowych oraz Dekretu Ogólnego KEP w sprawie wystąpień z Kościoła i powrotu na łono Kościoła. Drugą kategorią sprawy były kwestie dotyczące nieprawidłowości przy udostępnieniu danych osobowych podmiotom trzecim.

6) podejmowanie decyzji dotyczących dopuszczalności przekazywania danych do publicznej kościelnej osoby prawnej mającej siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli istnieją uzasadnione wątpliwości odnośnie do ochrony tych danych

KIOD w okresie objętym sprawozdaniem nie podejmował decyzji dotyczących dopuszczalności przekazywania danych do publicznej kościelnej osoby prawnej mającej siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast udzielił w tym zakresie kilku wyjaśnień praktycznych.

7) współpraca z krajowym organem nadzorczym, w tym dzielenie się informacjami oraz świadczenie wzajemnej pomocy w celu zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych

W ramach współpracy z państwowym organem nadzorczym, czyli Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych zaplanowano i zorganizowano wspólne szkolenie dotyczące kontroli stosowania przepisów o ochronie danych osobowych. Jednakże z powodu stanu epidemii szkolenie to zostało przesunięte na inny termin.

8) monitorowanie zmian w działalności Kościoła mających wpływ na ochronę danych osobowych, w szczególności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych

Do wykonywania omawianej grupy zadań KIOD należy zaliczyć udział KIOD w spotkaniu kościelnych ekspertów do spraw ochrony danych z Kościołów państw należących do Unii Europejskiej zorganizowanym przez Komisję Konferencji Biskupów Unii Europejskiej (COMECE) w Brukseli dnia 19 maja 2019 r. Spotkanie odbyło się w formie wideokonferencji.

9) przedkładanie Konferencji Episkopatu Polski propozycji regulacji prawnych bądź zmian regulacji dotyczących ochrony danych osobowych

W tym zakresie KIOD podjął działania w celu zasięgnięcia opinii ekspertów z zakresu ochrony danych osobowych w Kościele katolickim oraz podmiotów kościelnych celem identyfikacji przestrzeni, które wymagają regulacji prawnych. Do KIOD spłynęło kilka opinii, w których przedstawiono przestrzenie wymagające regulacji. W tym zakresie działalności KIOD przygotował propozycję zmian w Dekrecie.

KIOD, po przeprowadzeniu konsultacji merytorycznych z Sekretariatem Stanu Stolicy Apostolskiej w sprawie właściwych podmiotów w procedurze odwoławczej otrzymał także odpowiedź na pytanie dotyczące tej sprawy. Sprawa jest w toku. Kwestia ta może być przedmiotem propozycji nowelizacji Dekretu.

3. Podsumowanie

W drugim roku działalności KIOD w Kościele katolickim w Rzeczypospolitej Polskiej system ochrony danych osobowych funkcjonuje zgodnie z prawem, spójnie i efektywnie, tym samym przyczyniając się do ochrony godności człowieka.

Dano w Warszawie, w siedzibie KIOD, dnia 5 czerwca w A.D. 2020.